účelem byl příkaz ke koupi cenných papírů bankéři udělen, a není proto důvodu omezovati přípustnost a účinnost zmocnění k libovolné disposici na případy, které má na mysli první soud. S tohoto hlediska bylo nutno zjistiti, zda v případě, o nějž jde, bylo zmocnění ve smyslu § 8 (§ 3) zákona č. 241/1924 Sb. z. a n. platně uděleno. Tomu by nebyla na překážku zjištěná skutečnost, že O. v létě 1929 žádala A., aby jí papíry vydal, a že jí to obžalovaný slíbil, neboť zmocněním ve smyslu § 8 (§ 3) zákona č. 241/1924 Sb. z. a n. není dotčena bankéřova povinnost, aby přikazovateli na požádání nebo za smluvených podmínek vydal byť i ne tytéž cenné papíry, ale cenné papíry téhož druhu ve stejném množství. Ovšem není ani vyloučeno, že zmocňovací prohlášení, bylo-li platně učiněno, bylo O-ovou později odvoláno. Aby bylo lze věc po této stránce posouditi, bylo by nutno blíže zjistiti okolnosti, za nichž došlo k tomu, že O. žádala vydání papírů a obžalovaný to slíbil. Bylo-li původní zmocňovací prohlášení později odvoláno, bylo by třeba dalšího zjištění, zda k závadnému jednání obžalovaného došlo až potom.

V uvedených směrech spočívá výrok odsuzující obžalovaného A. pro zločin zpronevěry podle § 183 tr. z. jednak na nedostatečném probrání věci po stránce skutkové (č. 5, § 281 tr. ř.), jednak na nesprávném výkladu a použití zákona (č. 9a), po případě č. 10, § 281 tr. ř.).

Vlastníku a vydavateli periodického tiskopisu, v němž byl uveřejněn urážlivý článek, nelze uložiti ručení za útraty trestního řízení, jichž náhrada byla uložena osobě, která není ani vlastníkem, ani vydavatelem, ani redaktorem onoho časopisu. — Bezplatné uveřejnění rozsudku v časopise, který uveřejnil urážlivý článek, lze na návrh žalobcův uložiti jen odpovědnému redaktoru a vydavateli tohoto časopisu, nikoli jiné osobě, i když byla odsouzena. — Obžalovanému nelze uložiti, aby rozsudek bezplatně uveřejnil v jiném periodickém tiskopise (§ 12, odst. 1. zák. čís. 108/1933 Sb. z. a n.), nýbrž může býti jen soukromému žalobci na jeho návrh přiznáno právo, aby v něm dal rozsudek uveřejnit na útraty obžalovaného. — Nejvyšší soud je vázán zmateční stížností na zachování zákona jen potud, že nemůže ve smyslu § 292, druhá věta tr. ř. jednati a rozhodovati o jiných bodech napadeného rozsudku, usnesení nebo postupu, než pokud to v ní bylo navrženo, není jí však vázán, pokud jde o způsob rozhodnutí podle § 292, posl. věta tr. ř. Smí tedy učiniti ve prospěch obžalovaného opatření ve smyslu § 292, posl. věta tr. ř., i když nebyla navržena zmateční stížností na zachování zákona.

(Rozh. ze dne 29. listopadu 1937, Zm I 960/37, čís. 6055 Sb. n. s.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací, po ústním líčení o zmateční stížnosti, podané generálním prokurátorem k zachování zá-

kona do rozsudku krajského soudu, jímž byl obžalovaný uznán vinným přečinem utrhání a cti podle §§ 2, 3 zák. čís. 108/1933 Sb. z. a n., uznal takto právem:

Rozsudkem krajského soudu ze dne 15. května 1937 byl porušen zákon, a to

1. v ustanovení § 10, odst. 1. zák. čís. 124/24 Sb. z. a n. ve znění vyhlášky čís. 145/1933 Sb. z. a n. výrokem, že vlastník a vydavatel periodického tiskopisu »Ch. L.« ručí rukou společnou a nerozdílnou za útraty trestního řízení a útraty vzniklé a přisouzené soukromému žalobci,

2. v ustanovení § 7, odst. 1. téhož zákona výrokem, že se obžalovanému ukládá, aby bezplatně a bez poznámky uveřejnil v časopise »Ch. L.« na stejném místě a stejným písmem výrok rozsudkový, a to v čísle nejblíže příštím po nabytí právní moci rozsudku,

3. v ustanovení § 12, odst. 1. zák. čís. 108/1933 Sb. z. a n. výrokem, že se obžalovanému ukládá, aby bezplatně a bez poznámky uveřejnil v časopise »P.« stejným písmem výrok rozsudkový, a to v čísle nejblíže příštím po nabytí právní moci rozsudku.

Výrok pod bodem 2. uvedený se zrušuje.

Zrušuje se i výrok pod bodem 3. uvedený a zároveň se vyslovuje, že je soukromý žalobce podle § 12 zák. č. 108/1933 Sb. z. a n. oprávněn uveřejniti jednou rozsudkový výrok bez důvodů (se změnami, vyplývajícími z tohoto rozhodnutí) v časopise »P.« v H. stejným písmem, jakým byl vytištěn urážlivý článek, v čísle nejblíže následujícím po té, co bude zpraven o tomto rozhodnutí, na útraty obžalovaného, jejichž výše však nesmí přesahovati 150 Kč.

Důvody: Rozsudkem krajského soudu ze dne 15. května 1937 byl obžalovaný uznán vinným přečinem utrhání na cti podle §§ 2, 3 zák. čís. 108/1933 Sb. z. a n. a odsouzen vedle trestu na svobodě také podle § 389 tr. ř. k náhradě nákladů trestního řízení a podle §§ 390, 393 tr. ř. k náhradě útrat právního zastoupení soukromého žalobce ve výši, která bude stanovena po pravoplatnosti rozsudku. Zároveň vyřčeno, že podle § 10 zák. čís. 124/1924 Sb. z. a n. ve znění vyhlášky čís. 145/1933 Sb. z. a n. vlastník a vydavatel periodického tiskopisu »Ch. L.« (v němž byl inkriminovaný článek uveřejněn) ručí rukou společnou a nedílnou za tyto útraty trestního řízení a soukromého žalobce. Podle § 7 zák. čís. 124/1924 Sb. z. a n. ve znění vyhlášky čís. 145/1933 Sb. z. a n. uložil soud obžalovanému, aby bezplatně uveřejnil výrok rozsudkový v časopisech »Ch. L.« a »P.«, a to v číslech nejblíže příštích po nabytí právní moci rozsudku.

Proti těmto výrokům nebyl podán opravný prostředek ani se strany obžalovaného a soukromého žalobce, ani se strany vlastníka a vydavatele periodického tiskopisu »Ch. L.«, jimž byl na příkaz nejvyššího soudu rozsudek podle § 12, odst. 4. zák. čís. 124/1924 Sb. z. a n. ve znění vyhlášky čís. 145/1933 Sb. z. a n.

dodatečně doručen (§ 12, odst. 3., 4., § 7, odst. 2. cit. zák. a § 33, odst. 1., čís. 3 zák. čís. 108/1933 Sb. z. a n.), takže náprava řádným opravným prostředkem není možná.

Těmito výroky byl však porušen zákon v ustanoveních níže uvedených:

Podle výslovného předpisu § 10, odst. 1. zák. čís. 124/1924 Sb. z. a n. ve znění vyhlášky čís. 145/1933 Sb. z. a n. ručí vlastník a vydavatel periodického tiskopisu rukou společnou a nerozdílnou za útraty trestního řízení (počítajíc v to i útraty uveřejnění rozsudku podle § 12 zák. čís. 108/1933 Sb. z. a n.), jejichž náhrada byla uložena (nebo soudním smírem podjata) n ě k t e r é m u z n i c h n e b o d p o v ě d n é m u r e d a k t o r u.

Tato podmínka není v souzeném případě splněna, poněvadž obžalovaný byl nalézacím soudem odsouzen jako osoba, která inkrimovaný článek sepsala a dala uveřejniti, a to nikoli jako vlastník, vydavatel nebo odpovědný redaktor časopisu, v němž byl článek uveřejněn. Porušení zákona je tudíž v tomto bodě zřejmé.

Pokud jde o výrok o uveřejnění odsuzujícího rozsudku, jímž se dostává soukromému žalobci zadostučinění, činí zákon rozdíl mezi uveřejněním odsuzujícího rozsudku v periodickém tiskopisu, v němž byl inkrimovaný článek uveřejněn, a uveřejněním odsuzujícího rozsudku v jiných periodických tiskopisech.

Uveřejnění (bezplatné) v periodickém tiskopise, v němž byl inkrimovaný článek uveřejněn, uloží soud podle § 7, odst. 1. zák. čís. 124/1924 Sb. z. a n. ve znění vyhlášky čís. 145/1933 Sb. z. a n. na návrh žalobce o d p o v ě d n é m u r e d a k t o r u a v y d a v a t e l i tohoto tiskopisu, a to bez ohledu na to, že byla odsouzena jiná osoba než právě odpovědný redaktor a vydavatel (viz rozh. čís. 5728 Sb. z. a n.).

K uveřejnění v jiných (nejvýše dvou) periodických tiskopisech na útraty odsouzeného přizná soud podle § 12, odst. 1. zák. čís. 108/1933 Sb. z. a n. právo ž a l o b c i k jeho návrhu. Také zde, kde nalézací soud posuzoval oba případy uveřejnění rozsudku mylně podle § 7 zák. čís. 124/1933 Sb. z. a n. ve znění vyhlášky čís. 145/1933 Sb. z. a n. a uložil v obou případech uveřejnění rozsudku mylně přímo obžalovanému, je porušení zákona zřejmé.

Bylo proto podle §§ 33 a 292 tr. ř. vyhověno zmateční stížnosti generální prokuratury na záštitu zákona a uznáno, že byl uvedenými výroky napadeného rozsudku porušen zákon.

Podle § 292 tr. ř. může nejvyšší soud kromě výroku, že napadeným rozsudkem, usnesením neb postupem byl porušen zákon, podle svého uvážení učiniti i další opatření ve smyslu posl. věty tohoto paragrafu, pokud je to ve prospěch obžalovaného. Z toho plyne, že zrušovací soud je vázán zmateční stížností na zachování zákona jen potud, že nemůže ve smyslu § 292, druhá věta tr. ř. jednati a rozhodovati o jiných bodech, než pokud bylo navrženo ve zmateční stížnosti pro zachování zákona; že však jí není vázán, pokud jde o způsob rozhodnutí ve smyslu § 292, posl. věta tr. ř.,

a že tudíž smí učiniti takové opatření, i když nebylo navrženo zmateční stížností, na záštitu zákona.

Nejvyšší soud neshledal příčiny k takovému opatření pokud jde o výrok ad 1., neboť tento výrok se netýká obžalovaného, nýbrž osob třetích, které se proti němu ani nebránily opravnými prostředky.

Ježto však není vyloučeno, že by obžalovaný byl podle protizákonného výroku ad 2. povinen nahraditi útraty uloženého mu uveřejnění rozsudku v časopise »Ch. L.«, použil nejvyšší soud ustanovení posl. věty § 292 tr. ř. a výrok ten zrušil.

Poněvadž zrušením výroku ad 3. odpadne pro obžalovaného povinnost, aby se sám staral o uveřejnění rozsudku v časopise »P.«, a ježto je k jeho prospěchu, bude-li náhrada za toto uveřejnění omezena určením její nejvyšší částky, bylo i co do výroku 3. rozhodnuto podle § 292 posl. věta tr. ř. a § 12 zák. č. 108/1933 Sb. z. a n. tak, jak se stalo.

Z judikatury nejvyššího správního soudu ve věcech administrativních.

Vojenští gážisté, kteří podle zákona č. 154/23 Sb. byli v řízení správním zbaveni vojenské hodnosti, nespadají pod ustanovení zákona č. 142/20 Sb. o požitcích válečných poškozenců.

Vojenský gážista, jemuž podle ustanovení § 33 zák. čís. 154/1923 byla ve správním řízení odňata hodnost, domáhal se přiznání invalidního důchodu. Stížnosti na rozhodnutí min. soc. péče podané nebylo vyhověno.

V § 44 zák. č. 142/20 Sb. se praví výslovně, že tento zákon se nevztahuje na vojenské gážisty, poddůstojníky z povolání a jejich příslušníky a pozůstalé. Zaopatřovací požitky těchto osob upraveny byly pozdějším zákonem, t. j. zákonem ze dne 17. února 1922, č. 76 Sb. z. a n., jemuž však podle výslovného ustanovení § 114, odst. 1. byla přiznána zpětná účinnost dnem 1. ledna 1920.

Dlužno tudíž na ustanovení § 44 zák. č. 142/1920 Sb. hleděti jako na předpis, jímž v š e o b e c n ě byl určen okruh osob, kterým se mělo dostati výhod podle tohoto zákona a jenž vyloučil osoby, pro něž zaopatřovací požitky byly upraveny jinak, t. j. zákonem č. 76/1922 Sb.

Pro posouzení otázky, dlužno-li nárok válečného invalidy na zaopatřovací požitky posuzovati podle zákona č. 142/1920 Sb. o požitcích válečných poškozenců, rozhodnou je okolnost, jaké postavení zaujímal žadatel v době, kdy jeho nárok byl dán (srov. nález nejvyššího správního soudu ze dne 26. května 1936, čís. 13.337/36).

Je ovšem pravda, že nárok na požitky válečných poškozenců, jak nejvyšší správní soud v nálezu ze dne 6. února 1930, čís.